ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Раҷабзода Дилшод Амиралӣ дар мавзуи «Хусусиятҳои педагогии мутобиқшавии донишҷӯён ба муҳити таълимӣ-тарбиявӣ ҳамчун асоси иҷтимоишавии шахсият дар шароити муосир» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.9. Назария ва методикаи ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (педагогикаи иҷтимоӣ) пешниҳод шудааст.

Масъалаи иҷтимоишавии шахсияти донишҷӯ дар муҳити таълимии муосир яке аз мавзуъҳои афзалиятноки педагогикаи иҷтимоӣ мебошад. Дар шароити рушди босуръати технологияҳои иттилоотӣ ва рақамишавии раванди таълим мутобиқшавии донишҷӯёни курси якум ба муҳити нави донишгоҳ мушкилоти хусусиятан печидаеро пеши рӯ гузошт. Таҳқиқоти диссертатсионии Раҷабзода Дилшод Амиралӣ маҳз ба ҳалли ин мушкилот равона гардидааст. Интихоби мавзуи таҳқиқот аз ҷиҳати илмӣ асоснок буда, ба талаботи воқеии низоми таҳсилоти олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад.

Аз нигоҳи назариявӣ муҳаққиқ баҳси илмии амиқеро оид ба мафҳумҳои «мутобиқшавӣ», «мутобиқшавии иҷтимоӣ» ва «иҷтимоишавии шахсият» пеш бурда, алоқамандии ин мафҳумҳоро дар контексти педагогикаи олӣ ба таври равшан нишон додааст. Ин кӯшиши муаллиф барои мустаҳкам намудани заминаи назариявии таҳқиқот аз нуқтаи назари ҳам методологӣ ва ҳам амалӣ арзишманд аст.

Аз ҷиҳати амалӣ автореферат дорои аҳамияти баланд мебошад. Модели методии таълими фанҳои педагогӣ ва барномаи дастгирии педагогии донишҷӯёни курси якум, ки дар асоси натиҷаҳои озмоиши педагогӣ таҳия шудаанд, метавонанд дар фаъолияти муассисаҳои таҳсилоти олии педагогии кишвар мавриди истифода қарор гиранд. Ин ҷиҳат аҳамияти амалии таҳқиқотро боз ҳам баланд мебардорад.

Ҷиҳати дигари қобили тавақҷуҳи таҳқиқот дар он аст, ки муаллиф ба масъалаи мутобиқшавии донишҷӯён ҳамчун раванди пайваста ва бисёрҷанба муносибат намуда, онро дар робита бо фаъолияти таълимӣ, муносибатҳои иҷтимоӣ ва ташаккули сифатҳои шахсии донишҷӯ баррасӣ кардааст. Чунин муносибат имкон медиҳад, ки мутобиқшавӣ танҳо ҳамчун одат кардан ба шароити нави таҳсил арзёбӣ нагардида, балки ҳамчун яке аз заминаҳои муҳими ташаккули шахсияти иҷтимоӣ ва касбии донишҷӯ фаҳмида шавад. Аз ин нуқтаи назар, мавқеи назариявии пешниҳоднамудаи унвончӯ дорои аҳамияти муайяни илмӣ мебошад.

Қобили зикр аст, ки натиҷаҳои таҳқиқот барои такмили фаъолияти омӯзгорон ва кураторони гурӯҳҳои академӣ низ имкониятҳои муайян фароҳам меоранд. Дар асоси пешниҳодҳои муаллиф метавон фаъолияти педагогиро дар самти ошкор намудани мушкилоти донишҷӯёни навқабул, расонидани дастгирии саривақтӣ, ташкили ҳамкории самараноки донишҷӯён бо омӯзгорону ҳамкурсони худ ва фароҳам овардани муҳити мусоиди таълимӣ-тарбиявӣ такмил дод. Ин ҷиҳат робитаи мустақими натиҷаҳои илмии таҳқиқотро бо фаъолияти воқеии муассисаҳои таҳсилоти олӣ нишон медиҳад.

Ҳамчунин, баҳои мусбат додан ба он зарур аст, ки дар таҳқиқот масъалаҳои таълим, тарбия ва иҷтимоишавии донишҷӯён дар алоқамандии мутақобил мавриди баррасӣ қарор гирифтаанд. Ин равиш ба моҳияти педагогикаи иҷтимоӣ мувофиқ буда, барои дарки амиқтари нақши муҳити донишгоҳ дар ташаккули шахсияти донишҷӯ замина фароҳам меорад. Хулоса ва тавсияҳои пешниҳодшуда аз мантиқи умумии таҳқиқот бармеоянд ва метавонанд барои идомаи пажӯҳишҳои илмӣ дар самти мутобиқшавӣ ва иҷтимоишавии ҷавонони донишҷӯ заминаи назариявию амалӣ гузоранд.

Дар маҷмуъ, муҳтавои автореферат аз он шаҳодат медиҳад, ки таҳқиқоти диссертатсионӣ дорои сохтори мантиқӣ, асосҳои назариявии

муайян ва самти равшани амалӣ мебошад. Масъалаҳои гузошташуда пайгирона мавриди таҳлил қарор гирифта, натиҷаҳои бадастомада бо мақсаду вазифаҳои таҳқиқот мувофиқат менамоянд. Маводи пешниҳодшуда нишон медиҳад, ки муаллиф тавонистааст масъалаи мавриди омӯзишро дар доираи ихтисоси интихобшуда ба таври мақсаднок таҳқиқ намуда, натиҷаҳои муайяни илмӣ ва амалӣ ба даст оварад.

Ҳамин тариқ, метавон хулоса намуд, ки автореферати диссертатсияи Раҷабзода Дилшод Амиралӣ аз рӯйи мубрамияти мавзуъ, дараҷаи асоснокии илмӣ, навгонии натиҷаҳо ва аҳамияти назариявию амалии онҳо ба талаботи муқаррарагардида ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.9. Назария ва методикаи ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (педагогикаи иҷтимоӣ) мебошад.

Муқарриз:
Номзади илмҳои педагогӣ, дотсент,
мудири кафедраи педагогикаи МДТ-и
«Донишгоҳи давлатии Бохтар
ба номи Носири Хусрав»: Раҷабализода Ф.Р.

Имзои Ф.Р. Раҷабализодаро тасдиқ менамоям:
Сардори ШК ва КМ-и МДТ-и
«Донишгоҳи давлатии Бохтар
ба номи Носири Хусрав»: Исҳоқзода М.М.

Маълумот барои тамос:
Суроға: 735140. Ҷумҳурии Тоҷикистон, вилояти Хатлон, ш.Бохтар, кӯчаи Айнӣ, 67. Тел.: (+992) 3233-25481; Моб.: (+992) 908 22 22 34.
Email: faridun.kholmurodov@mail.ru

«07» «10.» 2026 с.